

C/2024/4662

2024.8.9.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye

Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az európai védelmi ipari program (EDIP) és a védelmi termékek időben történő rendelkezésre állását és szállítását biztosító intézkedési keret létrehozásáról

(COM(2024) 150 final – 2024/0061(COD))

(C/2024/4662)

Előadó: **Tomasz Andrzej WRÓBLEWSKI**

Társelőadó: **Franck UHLIG**

Tanácsadó:	Paweł PONCYLJUSZ (az I. Csoport előadójának felkérésére) Arnaud NEGRI (a 2. kategória társelőadójának felkérésére)
Jogalkotási eljárás:	EU Law Tracker (Az uniós jogalkotás nyomon követésére szolgáló eszköz)
Felkérés:	az Európai Unió Tanácsa: 2024. 4. 19.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 114. és 304. cikke
Európai bizottsági dokumentumok:	COM(2024) 150 final
A vonatkozó fenntartható fejlődési célok:	9. fenntartható fejlődési cél – Ipar, innováció és infrastruktúra 16. fenntartható fejlődési cél – Béke, igazság és erős intézmények
Illetékes szekció:	Ipari Szerkezetváltás Konzultatív Bizottsága (CCMI)
Elfogadás a szekcióülésen:	2024.5.15.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2024.5.30.
Plenáris ülészak száma:	588.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	196/1/2

1. AJÁNLÁSOK

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB),

1.1. **javasolja**, hogy az Európai Bizottság széles körben kommunikáljon az európai polgárokkal annak érdekében, hogy átfogó képet adjon a közös védelmi finanszírozás kihívásairól a jelenlegi geopolitikai helyzetben, a közös biztonság kiépítése érdekében, szavatolva ugyanakkor, hogy az európai integráció továbbra is a béke és a szolidaritás biztosítására irányuló törekvésen alapuljon;

1.2. **kéri**, hogy középtávon növeljék a jelenlegi korlátozott (1,5 milliárd EUR-ra rúgó) finanszírozást;

1.3. **hangsúlyozza**, hogy az európai védelmi ipari programnak (EDIP) – amellet, hogy reagálnia kell Ukrajna sürgős szükségleteire – az európai védelmi megközelítés és a kapcsolódó európai védelmi technológiai és ipari bázis (EDTIB) strukturális fejlődéséhez kell vezetnie;

- 1.4. **javasolja**, hogy az Európai Parlament, a tagállamok, az állami és magán pénzügyi szektor, valamint az Európai Bizottság dolgozzanak ki egy olyan, a fegyverkiadások és -beszerzések növelésére vonatkozó hosszú távú tervet, amely megkönnyíti a magánszektor hosszú távú beruházásait és támogatja az EDTIB katonai felszerelésekkel kapcsolatos gyártási terveit, valamint támogatást nyújt Ukrajna védelmi technológiai és ipari bázisa (DTIB) számára;
- 1.5. **javasolja**, hogy az Európai Bizottság tisztázza az európai védelmi ipari program számára elkülönített források eredetét és felhasználását annak érdekében, hogy ne merüljön fel a más, hasonlóan nagy és sürgős finanszírozási igényű programok (közszolgáltatások, szociális ágazat, zöld megállapodás stb.) finanszírozásával szembeni arbitrázs gyanúja;
- 1.6. **javasolja**, hogy az EDTIB-vállalatok erősítsék meg a – különösen a kis- és középvállalkozásokkal (kkv-kkal) és határokon átnyúlóan folytatott – együttműködést;
- 1.7. **kiemeli** az Ukrajnával az európai védelmi ipari program keretében folytatott ipari együttműködés fontosságát;
- 1.8. **javasolja** a védelmi és a polgári iparágak – köztük a kkv-k és az induló innovatív vállalkozások – közötti szinergiák további előmozdítását;
- 1.9. **felteszi a kérdést**, hogy az európai fegyverkezési program struktúrája (SEAP) képes-e jelentősen hozzájárulni az EDTIB megerősítéséhez;
- 1.10. **javasolja**, hogy az európai védelmi ipari program szabályozási dokumentumába építsék be az európai védelmi ipari stratégiáról (EDIS) szóló közleményben meghatározott, együttműködésen alapuló és Európán belüli beszerzési célértékek százalékos arányát.

2. INDOKOLÁS

Az 1.1. ajánlást alátámasztó érvek

- 2.1. Rendszeres figyelemfelkeltő kampányok révén koherens és határozott érveket kell felsorakoztatni, amelyek elmagyarázzák a polgároknak az Európai Unió létrejöttét, valamint azt, hogy a totalitárius rendszerek, különösen az orosz rezsim terjeszkedési törekvései milyen veszélyt jelentenek a demokráciára és értékeinkre.
- 2.2. Az európai polgárokat meg kell győzni egyrészt arról, hogy azonnali támogatást kell nyújtani Ukrajnának, másrészt pedig arról, hogy az Unió és a tagállamok felelősséggel tartoznak az európai projekt megszilárdításáért, ily módon biztosítva hosszú távon az európai polgárok biztonságát.
- 2.3. Az EGSZB támogatja az európai védelmi ipari programról szóló rendeletet. Meg kell védeni a békét, és Európa biztonsága nem biztosítható európai védelmi ipar nélkül. Mindazonáltal az EGSZB ismételten hangsúlyozni kívánja, hogy a jelenlegi viharos idők ellenére Európa építésének továbbra is az Európán belüli és azon kívüli béke és szolidaritás projektjén kell alapulnia.
- 2.4. Az európai polgárok biztonságának azonban ára van, ami felett Európa túl sokáig szemet hunyt: e tekintetben már nem igazolható, hogy nem rendelkezik saját forrásokkal erre a célra, noha az uniós tagállamok jelentős része részesül a NATO-n belüli kölcsönös támogatásban.
- 2.5. Létre kell hozni egy strukturális keretet és a NextGenerationEU megközelítésén alapuló védelmi finanszírozási eszközt.

Az 1.2. ajánlást alátámasztó érvek

- 2.6. Ez a túl alacsony összegű finanszírozás azt jelenti, hogy az EDIP sikere attól függ, hogy az uniós tagállamok hajlandók lesznek-e együttműködni és közösen befektetni a jövőbeni védelmi beszerzésekbe. Az EGSZB üdvözlöi, hogy az Európai Bizottság – ahogy azt az európai védelmi ipari stratégiáról szóló közleményben is kifejezte – kész nyomonkövetési mutatókkal előmozdítani az EDTIB igénybevételét. A közös közbeszerzéssel összefüggésben ez számos előnnyel járhat, többek között a munkahelyek, a stratégiai autonómia és a területeken belüli gazdasági fejlődés szempontjából. Az EGSZB aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy e dicséretes szándékokat nem feltétlenül ültetik át a gyakorlatba az uniós tagállamok olykor eltérő érdekeivel kapcsolatos okok miatt.

2.7. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy minden tagállamban biztosítani kell, hogy az EDTIB szereplői – különösen a kkv-k – az állami és a magánfinanszírozáshoz egyaránt kellő mértékben hozzáférjenek. Az európai védelmi ipari program kapcsán megfogalmazott, a „védelmi ellátási láncok átalakítását felgyorsító alap” (FAST) létrehozására irányuló javaslat jó megközelítésnek tűnik, még akkor is, ha ez a jövőbeli jelentős finanszírozási igények fényében valószínűleg nem lesz elegendő. Bár az európai taxonómia jogszerű és szükséges osztályozás, a geopolitikai zavarokkal és fenyegetésekkel összefüggésében nem biztos, hogy ez az osztályozás hátrányosan érinti az EDTIB-t.

Az 1.3. ajánlást alátámasztó érvek

2.8. A jövőbeli többéves pénzügyi keretben figyelembe kell venni a hosszú távú védelmi stratégia valamennyi pénzügyi vonzatát.

2.9. A helyzet rövid távon sürgető mivolta nem feledtetheti velünk, hogy hosszú távon folytatni kell az európai integrációt: az előrejelzés, a szabványosítás, az időmegtakarítás és a költségsökkentés céljából egyrészt csökkenteni kell az államok közötti, illetve az ipari szereplők közötti együttműködés keretének széttagoltságát, másrészt javítani kell e keret finanszírozását az európai polgárok és biztonságuk szolgálatában.

Az 1.4. ajánlást alátámasztó érvek

2.10. Az Európai Bizottság által jelenleg biztosított, rendkívül korlátozott forrásokat szükségszerűen és eredményesen ki kell egészíteni a tagállamok, az állami és magán pénzügyi szektor, valamint lehetőség szerint az Európai Beruházási Bank és az Európai Beruházási Alap által nyújtott finanszírozással.

2.11. Csak a politikai konjunktúrától és választási ciklustól független, a folyamatos fegyverbeszerzésre irányuló hosszú távú kötelezettségvállalások fogják meggyőzni az ipart és a pénzügyi intézményeket, hogy jelentős mértékben fektessenek be a fegyveriparba.

2.12. A védelmi kiadások növelése az európai védelmi ipari programmal kapcsolatos kezdeményezésen keresztül az európai nemzetek azon közös kötelezettségvállalását is kihangsúlyozza, hogy nagyobb felelősséget vállalnak biztonságukért és védelmükért, és a védelem terén csökkentik a külső szereplőktől való függést. Az európai országok a katonai képességeikbe való befektetéssel arra törekednek, hogy növeljék stratégiai autonómiájukat és javítsák azon képességüket, hogy határozottan fellépjenek érdekeik és értékeik védelmében.

2.13. Az európai védelmi ipari program lehetővé fogja tenni egymás szükségleteinek és közös fegyverkezési projektekkel szembeni kifogásainak jobb megértését, az uniós közös biztonság- és védelempolitikán (CSDP) belül elősegítve ezáltal a konszenzus megteremtését és a stratégiai döntéshozatalt.

Az 1.5. ajánlást alátámasztó érvek

2.14. Annak biztosítása érdekében, hogy az európai polgárok részéről a lehető legjobb fogadtatásban részesüljön, az EGSZB ragaszkodik ahhoz, hogy e jelentős költségvetési erőfeszítés ne menjen a közszolgáltatásokba, a szociális ágazatba, valamint a zöld és digitális átalakulásba irányuló szükséges beruházások rovására.

2.15. A közbeszerzések során társadalmilag felelősen kell eljárni, és meg kell felelni a környezeti, társadalmi és irányítási (ESG) kritériumoknak.

Az 1.6. ajánlást alátámasztó érvek

2.16. A nemzeti védelmi tervezés és a multinacionális programozás közötti folytonos különbségtétel komoly kihívást jelent az uniós szintű védelmi stratégiák integrációja és hatékonysága szempontjából. A különálló nemzeti védelmi tervezési folyamatok és a nemzetek feletti programozási keretek folyamatos megléte olyan akadályokat teremt, amelyek gátolják az európai védelem koherens és egységes megközelítésének kialakítását.

2.17. Célzott finanszírozási források és együttműködési ösztönzők révén az európai védelmi ipari programnak kulcsszerepet kell játszania az uniós tagállamok közötti megerősített együttműködés előmozdításában, ily módon leküzdve a védelmi beszerzés és tervezés útjában álló hagyományos nemzeti akadályokat. A védelmi együttműködésnek ez a megközelítése elengedhetetlen az EU stratégiai autonómiájának és kollektív védelmi képességeinek megerősítéséhez, de ennek párhuzamosan kell történnie a NATO keretében az EU-n kívüli partnerekkel, valamint Európa- és világszerte az EU valamennyi szoros demokratikus szövetségesével folytatott együttműködéssel. A védelmi beszerzések, tervezés és műveletek során növelni fogja az interoperabilitást, a versenyképességet és a hatékonyságot, végső soron pedig javítja Európa rezilienciáját.

2.18. A védelmi beszerzések harmonizált megközelítése megkönnyíti a méretgazdaságosság kiaknázását, a kedvező feltételek szállítókkal való kialakítását, valamint az erőforrások különböző védelmi projektek és programok közötti optimális elosztásának biztosítását.

Az 1.7. ajánlást alátámasztó érvek

2.19. Az Ukrajnával folytatott ipari együttműködésnek a szabványok összehangolása révén a jövőben jobb interoperabilitást kell biztosítania, tágabb értelemben az EU-n belül, a tagállamok között is.

2.20. Az ukrán ipar olyan készségek, know-how és együttműködések összességét jelenti, amelyek előnyeit kölcsönösen gyümölcsöző együttműködés révén az EDTIB is élvezheti. A fiskális dömping kockázatának elkerülése érdekében azonban kerülni kell az európai foglalkoztatás kárára való rossz áttelepítési gyakorlatokat.

Az 1.8. ajánlást alátámasztó érvek

2.21. Az európai védelmi ipari programról szóló rendelet Európa-szerte maximalizálhatja a védelmi beruházások társadalmi előnyeit, fellendítheti a gazdasági növekedést és ösztönzőleg hathat az innovációs ökoszisztémákra. A kettős felhasználási megközelítés növeli a védelem költséghatékonyágát, és hozzájárul Európa tágabb stratégiai céljaihoz, például a fenntarthatósághoz, a digitalizációhoz és a rezilienciához.

Az 1.9. ajánlást alátámasztó érvek

2.22. Az európai fegyverkezési program struktúrájára vonatkozó javaslat új, azonban hatálya és végrehajtása továbbra sem egyértelmű. Számos technikai, jogi, gazdasági és költségvetési kérdést vet fel, amelyeket tisztázni kell, mielőtt létrehoznánk egy olyan eszközt, amelyről előre tudható, hogy kihasználatlan lenne. Másrészt viszont, ha az eszközt sikeresen megvalósítják, fontos szem előtt tartani annak lehetséges következményeit.

2.23. Egy ilyen rendszer első pillantásra nem tűnik úgy, hogy közvetlenül összhangban állna az európai ipari szereplők érdekeivel, akiknek a tőkéjét nagyrészt magántőke, esetenként pedig Unión kívüli tőke alkotja.

Az 1.10. ajánlást alátámasztó érvek

2.24. A cél annak megerősítése, hogy az uniós tagállamok katonai védelmi rendszereit – lehetőség szerint együttműködés révén – feltétlenül az EDTIB felé kell irányítani.

2.25. Az EGSZB üdvözli az uniós intézmények által a védelem terén kitűzött célokat. Ez azt jelenti, hogy a védelmi kérdésekben növelni kell az EU stratégiai autonómiáját, biztosítani kell az EU azon képességét, hogy határozottan fel tudjon lépni az európai érdekek védelme érdekében, valamint arra kell törekedni, hogy az EU – a védelmi technológia határait feszegetve és az európai biztonság jövőjét formálva – világszínvőre váljon a védelmi kutatás és fejlesztés terén.

2.26. Az EGSZB a jelenlegi helyzetben döntő fontosságúnak tartja, hogy felszámolják a technológiai hiányosságokat és biztosítsák, hogy Európa továbbra is a védelmi innováció élvonalában maradjon. Ezek az európai kezdeményezések a célzott finanszírozási forrásokon és a közös projekteken keresztül lehetővé teszik a tagállamok számára az erőforrások összevonását, a szakértelem megosztását és az innovatív védelmi termékek és technológiák kifejlesztéséhez szükséges, egymást kiegészítő erősségek kiaknázását.

2.27. Az európai védelmi kezdeményezések jelentős szerepet játszanak az EDTIB fejlesztésében azáltal, hogy megkönnyítik a tagállamok, a védelmi vállalkozók és a kutatóintézetek közötti együttműködést annak érdekében, hogy olyan élvonalbeli megoldásokat dolgozzanak ki, amelyek javítják Európa védelmi képességeit és stratégiai autonómiáját.

Kelt Brüsszelben, 2024. május 30-án

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Oliver RÖPKE
